N°. 41. A°. 1835.

ZATURDAG, den 23sten MEI.

SURINAAMSCHE COURANT.

PARAMARIBO.

Advertentiën.

Scheepstijding.

BINNENGEKOMEN.

Den 20sten dezer, het Nederlandsche schip *Amsterdam*, Kapt. C. Abrahams jr. van *Amsterdam*; hebbende 38 dagen reis.

Idem, de Nd. Am Brik *Favorite* Kapt. B. Windsor, laatst van *Cayenne*; Passagier den Heer *Antonie Meijer*.

Idem, de Nd. Am. Brik *Clio*, Kapt. S. Waterhouse, van *Portland*.

Idem, de Nederlandsche Schoeder *Henriette Elisabeth*, Kapt. T. C. Nahlop, van *Cayenne*; Passagiers: de Heeren *Wittering* en *Farwell*.

NIEUWSTIJDINGEN.

Extracten uit de Nieuwe Amsterdamsche Couranten, tot en met 31 Maart.

Groot-Brittannie.

LONDEN, den 25 Maart.

Naar men wil, heeft de Kommissaris des Konings, Lord Canterbury (de Heer Manners Sutton), verzocht, wegens familie-aangelegenheden, verschoond te blijven van naar Canada te vertrekken. De oppositiebladen willen daaruit opmaken, dat het tegenwoordige Ministerie niet lang zal aanblijven, en dat de Lord, bij eene eventuele verandering van het Kabinet, niet ongenegen zal zijn daarvan een deel uit te maken. Ook de omstandigheid, dat Sir Edward Sugden de betrekking van Lord-Kanselier van Ierland blijft vervollen, wordt door de oppositie aangemerkt als een blijk, dat het tegenwoordige Ministerie, voor den korten tijd van deszelfs aanwezen, geen' anderen persoon voor die waardigheid benoemen wil. De ministerielen, integendeel, merken het aanblijven van Sir E. Sugden als eene gunstige zaak voor het tegenwoordige Kabinet aan. In het Huis der Gemeente is dezer dagen weinig van belang voorgevallen; alleen verdient opmerking een gesprek tusschen het hoofd der oppositie, Lord John Russel, en den Minister Peel, over de wijs van indienen der bill betrekkelijk de Iersche tienden, waaraan vele leden hebben deel genomen, en waarbij het niet heeft ontbroken aan hevige en weinig parlementaire uitdrukkingen, die thans aan de orde van den dag komen.

— Eene paketboot te Milford-Haven aangekomen, heeft aldaar berigt aangebragt, dat zij in zee het Amerikaansche fregat *the Superb* had gepraaid, en dat de Kapitein gezegd had dat de Vereenigde Staten aan Frankrijk den oorlog hadden verklaard. Wat deze tijding zeer verdacht maakt, is dat gewoonlijk de Amerikaansche Kapiteins er hun vermaak in stellen, vreemdelingen te bedotten. Intusschen leest men in een dagblad van Portsmouth, van Zondag 22 Maart het volgende berigt: „ Wij vernemen door de brievenmaal van Bristol dat te Cork eene Amerikaansche paketboot was aangekomen, met de tijding dat Amerika aan Frankrijk den oorlog heeft verklaard. De *Times* en ook de *Standard* zeggen reden te hebben om te gelooven dat het gouvernement geenerlei berigt van dezen aard heeft ontvangen.

— Een groot aantal leden der oppositie is dezen morgen bij Lord Lightfield bijeengekomen. Heden avond zal er in het Huis der Gemeenten geen meeningverschil zijn over het besluit betrekkelijk de Iersche Tienden. De Heer Ward zal zijne opzigtens de beraadslagingen over de subsidien voor de armee ingediende motie terugtrekken tot wanneer het Huis over de door Lord Russell den 23sten dezer uit te brengen motie zal hebben gestatueerd. Er is geene mogelijkheid van twijfel dat bij het stemmen over laatstgemelde motie het ministerie de minderheid hebben en onverwijld daarna aftreden zal.

— De Amerikaansche dagbladen doen zien dat het Gouvernement van Columbia voornemens is eenen gevolmagtigde naar Engeland te zenden, om tot het sluiten van een handelstraktaat te onderhandelen.

Geëerde Lezers!

Vergunt ons, u hier, andermaal, eene, zoo kort mogelijke, herinnering te geven van den tot den huidigen dag afgelegde diplomatieke loopbaan des gedachten beruchten

Talleijrand.

(*Vervolg en slot van No. 40.*)

Dit aftreden van *Grey* was ook voor *Talleyrand* een wenk, om hetzelfde voetspoor te betreden. De benoeming van lord *Melboerne*; de zegepraal der ultra-Whigs, en veelligt die van lord *Durnham* vooruitziende, gevoelde hij, dat zijne hoofdrol te *Londen* uitgespeeld was; waarbij zich nog eene andere omstandigheid voegde: het ontstaan van misverstand namelijk tusschen hem en lord *Palmerston*. Laatstgenoemde hield eene gewapende demonstratie met betrekking tot de Oostersche aangelegendheden, die *Rusland* zoo veel groote voordeelen verzekerden, voor onvermijdelijk, waarom hij *Talleyrand* den voorslag had gedaan, om een Fransch en Engelsch eskader te vereenigen; en, onder wederzijdsche vlaggen, naar de zwsrte zee te doen stevenen. *Talleyrand*, die het belang zeer goed in zag, dat de Whigs bij deze gewapende demostratie hadden, gevoelde ook even zoo zeer, dat zulks voor den toestand, waarin de Julij-troon zich bevond, te gewaagd was. Als kontinentale mogendheid kon *Frankrijk* zich wel met *Engeland* verbinden en hetzelve met alle kracht ondersteunen; maar het had aan den anderen kant het geheele heilige verbond van de landzijde tegen zich over staan. Eene dusdanige vijandige houding door *Frankrijk* te bewerkstelligen kon ligtelijk tot eenen algemeenen oorlog leiden, waarvan *Talleyrand* de nadeeligste gevolgen vreesde. Daarom stemde hij op dit punt geenszins met *Palmerston* overeen; maar trachtte hem te overtuigen, dat er een ander middel aan te wenden was, om het zuiden tegen het noorden te verbinden; welk middel betere uitkomsten zou opleveren dan een vijandige aanval tegen *Rusland*; en dit middel was een vierledig verbond tusschen *Portugal*, *Spanje*, *Engeland* en *Frankrijk*. Het tot stand brengen van zoodanig verbond was reeds sedert 1814 het lievelingsplan van *Talleyrand* geweest; en nu achtte hij het tijdstip geboren om dat plan te helpen verwezenlijken. *Palmerston* nam in dien voorslag genoegen, en *Engeland* bepaalde zich slechts tot eene scheeps-parade in de zwarte zee. Van dit pogenblik af echter ontstond er eene merkelijke verkoeling tusschen de beide diplomaten. *Palmerston*, die een driftig, ergdenkend en verandelijk karakter bezit, werd den franschen gezant spoedig een doorn in het oog; en zulks had dan ook weldra het vertrek van laatstgenoemden ten gevolge, onder voorwendsel van zijne gekrenkte gezondheid. Hij reisde naar zijn landgoed en sloot zich in de eenzaamheid op, gedachtig aan *Pythagoras*, die, zoodra hij in de verte eene donderbui zag opkomen, zich veiliger achtte op eene woeste vlakte, dan in een digt bosch.

Na zijn vertrek uit *Engeland* hebben

nog andere beweeggronden hem tot het besluit gebragt, om zich van zijne diplomatieke betrekkingen los te maken. Nog naauwelijks was hij te *Valency* aangekomen, of de tusschen *Thiers* en *Guizot* onstane oneenigheden veroorzaakten de ontbinding van het doctrinaire kabinet. Bij zijnen doortogt van *Parijs*, waar wij ons herinneren, dat hij nog even den Russischen gezant *Pozzo di Borgo* met een bezoek vereerde, had men hem bijna niet geraadpleegd over den inwendigen toestand des gouvernements, en nu vernam hij weldra, dat graaf *Molé* door den Koning met de vorming van een nieuw ministerie was belast geworden; *Molé*, met wien hij vaak in meer dan een opzigt verdeeld geweest was; *Molé*, dien men aan het hoofd van het ministerie wilde plaatsen? — Neen! zulk eene terzijdestelling, zulk eene smartelijke ervaring kon de hoofdacteur *Talleyrand* moeijelijk verkroppen, die nu blijkbaar op den achtergrond gesteld werd. En welk eene uitkomst heeft de last, aan *Molé* opgedragen, ten gevolge gehad: de zamenstelling van een ministerie, dat slechts drie dagen heeft kunnen bestaan. Is het derhalve te verwonderen, dat *Talleyrand* lachte bij het vernemen van zulk eene zamenstelling, door zeker geestig diplomaat het *élixir de la canaille* genoemd?

Maar nog meer, in *Engeland* trad, almede op het onverwachts, een geheel nieuw, en wel een Torij-ministerie te voorschijn, met den hertog van *Wellington* aan het hoofd. En nu verheugde de sluwe diplomaat zich te meer in de volvoering van zijn plan, om namelijk, zijn eervol ontslag te verzoeken, dat hem eerst na verloop van eenigen tijd, en ten gevolge van zijnen, onzen lezers bekenden brief, waarin hij zijnen hoogen ouderdom en zijne toenemende ligchaams-verzwakking als eene drangrede opgeeft, wordt verleend.

De tijd, die zoo veel staatkundige raadsels heeft opgelost en nog verder moet oplossen, zal ons leeren, of de oude, sluwe *Talleyrand*, wiens raadgevingen men aan het hof der Tullerien, sedert zijne aftreding, weder meer dan eens schijnt noodig gehad te hebben, na zekeren omkeer van zaken; niet weder in vorige gewigtige betrekkingen zal optreden; wanneer hij het namelijk voor zijn persoonlijk belang en zijn' staatkundigen roem noodig oordeelt, om op nieuw aan de roepstem zijns gouvernements gehoor te geven? Het oud vaderlandsche spreekwoord, ook op *Talleyrand* van dubbele toepassing, zegt ons niet te vergeefs:

Al wie tot mal'n is gemaakt,
Die zoekt, dat hij aan 't malen raakt.

Herinneringen.

Op den 5den Januarij 1604 overleed te Leijden, in den ouderdom van omtrent vijf en zeventig jaren *Pieter Adriaanszoon van de Werf*. Hij was de zoon van eenen Zeemtouwer te Leijden, die in 1537, bij de vervolging der Doopsgezinden, tot welke hij behoorde, te Haarlem, waar hij als vermaner zijner gemeente ging prediken, ter zake van godsdienst onthalsd werd. In 1568 nam zijn zoon Pieter Adriaansz., toen Alva zijne vijandige en geweldadige oogmerken tegen deze landen al meer en meer aan den dag legde, benevens twee zijner broeders, de wijk naar Emden. Spoedig echter keerde onze van de Werf heimelijk naar het Vaderland terug, om met eenige zijner vrienden te overleggen, op welke wijze men den Prins van Oranje, die toen met een leger in de Nederlanden was gekomen, op de geschiktste wijze zoude ondersteunen. Maar kort daarna werd de Prins genoodzaakt met zijn leger weder over de Maas naar Duitschland te trekken, en te gelijker tijd verliet ook van de Werf weder deze landen, uit welke hij overigens, met verbeurdverklaring zijner goederen, door den bloedraad was gebannen. Hij bezat het geheele vertrouwen van den Prins, die zich toen in zijne geboorteplaats Dillenburg ophield en die hem den noodigen last gaf om in zijnen naam onderscheidene zaken in Holland voor hem te verrigten, vooral om de noodige penningen ten behoeve der gemeene zaak op te halen, en om verschillende Hollandsche Regenten, die naar elders geweken waren, aan te moedigen, ten einde zich met hem naar Dillenburg te begeven, en aldaar bedaardelijk met den Prins over 's lands toestand en de middelen tot herstel te raadplegen. In 1570 had van de Werf zijne woonplaats te Wezel gevestigd, en was hier in de gelegenheid, onderscheidene gezanten, commissarissen, boden en andere personen, welke men heimelijk uit deze landen naar Dillenburg, of waar zich de Prins ook in Duitschland bevond, of van daar herwaarts zond, te huis vesten en te onthalen, zonder nogtans immer eenige vergoeding daarvoor te verlangen.

Nadat zich aan de Hollandsche steden (uitgezonderd Amsterdam) onder het Stadhouderschap van den Prins hadden begeven, werd van de Werf door Willem I afgezonden om met De Rijk en Manmaker den voorgenomen aanslag op het Graafschap Zutphen te helpen voltrekken, hetwelk ook door de heimelijke hulp van den Magistraat der stad Wezel gelukkig werd uitgevoerd. Hierna reisde hij naar het land van Kleef, alwaar hij, in 's Princen naam, met de afgezondenen van vele Hollandsche steden over zaken van het hoogste gewigt handelde, keerde naar Dillenburg terug, om den Prins verslag te doen van zijne bemoeijingen, en werd door dezen dadelijk weder herwaarts gezonden; om bij de regeringen van eenige steden te bewerken, dat de Staten van Holland toch staatswijze wilden vergaderen. Bij al dit heen en wederreizen geraakte van de Werf meer dan eens in levensgevaar; onder anderen toen hij, met eenig geld voor de troepen van van der Mark belast, bijna Hillegom door eene Spaansche bende werd overvallen, en alleen aan zijne kloekmoedigheid zijn behoud en dat van het hem toevertrouwde geld te danken had.

De gewigtigste diensten bewees evenwel van de Werf den lande, of liever aan Leijden, in zijne latere waardigheid van Burgermeester dezer stad; vooral gedurende de beide harde belegeringen, welke zij door de wapenen der Spanjaarden moest verduren. Zijn gedrag was het, dat den moed der wanhopende burgers opbeurde en veel tot behoud der stad toebragt. Hij wist het muitende volk tot bedaren te brengen, toen het in den uitersten nood brood van hem eischte, en hij hun zijn eigen ligchaam tot spijze aanbood. Te regt dan vermeldde van der Does, toen Bevelhebber der benaauwde veste, zijnen lof verre boven het laffe en schandelijke gedrag zijner drie mede-Burgemeesters en de meeste Leden van den Raad en de Vroedschap der stad, onder welker veertigtal, in die bange dagen; naauwelijks zeven werden gevonden, die, volgens eed en pligt, haar wilden helpen bewaren.

Na het opbreken van het beleg van Leijden, vertoonde zich van de Werf mede een ijverig voorstander van de regten en vrijheden dier stad. Dit bleek inzonderheid, toen de Prins als Stadhouder in 1574 het getal der leden van de Vroedschap wilde verminderen, waartegen hij zich eerst ten hevigste verzette, en daarop zijn ontslag nam. Daarna heeft van de Werf de gewigtigste bedieningen vervuld en zich overal met de hem eigene regtschapenheid, trouw en bekwaamheid van den hem opgedragen last gekweten. Ook bekleedde hij, sedert zijn verkregen ontslag in 1574, nog tien malen de burgemeesterlijke waardigheid.

Drie zijner kleinzonen, Jan, Pieter en Adriaan van Assendelft, hebben in 1661, in de Pancras of Hooglandsche kerk te Leiden, een fraai marmeren gedenkstuk voor hunnen grootvader doen oprigten, waarop het borstbeeld van dezen grooten man gevonden, en in het kort, met gouden letters, zijn beleid en bedrijf, in het beleg der stad Leijden, vermeld en geroemd wordt.

Indiaansch gebruik.

Eene uitdrukking van den profeet Elias wordt opgehelderd door eene zekere Indiaansche gewoonte, waarvan de Heer Forbes in zijne gedenkschriften melding maakt.

In het begin van het regenachtig jaarsgetijde, plant men eene groote hoeveelheid meloenen, komkommers en kalabassen, om tot het voornaamste voedsel der inwoners te verstrekken, doch, dewijl deze gewassen in het open veld aangekweekt worden, zoo werpt men eenen hoop aarde op, met eene hut, geschikt voor eenen wachter, die de dieren moet verdrijven, en voornamelijk de apen, die bij groote hoopen allerlei verwoestingen komen aanrigten. Wanneer er een vijandelijke inval plaats heeft, geeft de wachter een teeken, waarop al de boeren uit den omtrek komen toeloopen, om de dieven te verjagen. Gedurende drie of vier maanden oefent de arme wachter zijn lastig beroep uit, te midden van stortregens en onweder. Het is op deze gewoonte, dat Elias zinspeelt, wanneer hij van de toekomstige verwoesting van Jeruzalem aldus spreekt: » De dochter » van Sion is verlaten als eene hut in den » wijngaard, als eene woning in den » komkommertuin."

Stand der Maan.

5	Mei.	. . .	Eerste Kwartier.
12	»	. . .	Volle Maan.
19	»	. . .	Laatste Kwartier.
27	»	. . .	Nieuwe Maan.

Watergetijen.

		Hoog Water.		Laag Water.
23	Zaturdag.	's mor.	3-00	's av. 9-00
24	Zondag.	»	3-45	» 9-45
25	Maandag.	»	4-30	» 10-30
26	Dingsdag.	»	5-15	» 11-15

Ter Drukkerij van Gez. SERRES.